

[Poul Hansen (Kalundborg).]

holdt i foråret og holdt i 1950, da vi gik til valg på et skatteforhøjelsesprogram. Socialdemokratiet har dermed bevist sin sejge styrke, og hvis de borgerlige partier har opnået nogen virkning med skattefradragskampagnen, betyder det kun, at socialdemokratiet har reserver at hente frem ved næste valg.

Jeg skal ikke begive mig ud på nogen gennemgang af valgresultatet den 22. september, men blot fastholde eet fællestræk for dette valg og valget i april. I 1950 opstod den absolutte parlamentariske balance, hvilende på to gange tallet 59. I år er denne balance brudt, og det er socialdemokratiet, som har lagt sig i spidsen. Vi har distanceret det borgerlige samarbejdes to partier. Vi er gået frem fra 39,6 til 41,3 pct. af det samlede stemmetal, venstre og det konservative folkeparti nåede kun 39,9 pct. Vi fik 74 mandater overfor de to partiers 72 tilsammen. De to partier gjorde begge valg til valg om regeringsspørgsmålet og formanede vælgerne til at afgive deres stemmer med dette for øje. Vi tør derfor roligt hævde, at valgene udpegede socialdemokratiet til at overtage regeringsmagten.

Jeg har ganske vist set nogle aviser foretage det fiske regnestykke at medregne „De uafhængige“s stemmer til den tidligere regeringsblok, skønt partiet ikke opnåede repræsentation. På baggrund af den tidligere statsminister, det ærede medlem hr. Erik Eriksens udtalelser på venstres landsmøde den 28. august må man dog vist betegne regnestykket som både dristigt og misvisende. Det ærede medlem hr. Erik Eriksen sagde:

„Gennem snart tre år har regeringen“ — altså den tidligere — „måttet kæmpe for at gennemføre den nødvendige opbygning af vor økonomi, men opgaven bliver for vanskelig, hvis vi også skal værge os mod dolkestik bagfra. Jeg kan roligt sige, at under sådanne vilkår kan regeringen ikke fortsætte.“

Og lidt senere i talen hedder det:

„Regeringen ønsker ikke i mindste måde at klæbe til taburetterne. Hvis den ikke har den fornødne tillid blandt vælgerne, ja, så går den og dermed basta.“

Man må jo sige, at det kneb lidt for det ærede medlem at få sagt basta efter den 22. september. Vi mente i socialdemokratiet, at den tidligere regering burde have demissioneret straks efter valget, så partierne på frit grundlag havde kunnet tage stilling til regeringsspørgsmålet. Selvom det ikke skete, blev det endelige resultat det samme. Regeringen måtte gå. Det viste sig ikke muligt at skaffe parlamentarisk basis for dens forbliven, trods det ærede medlem hr. Ole Bjørn Krafts selvopofrende tilbud om at udtræde af regeringen. Da venstre ikke ønskede at danne regering alene, måtte det tilfalde socialdemokratiets leder at danne den nye regering. Vælgerne domskete fyldest.

Det er kendt, at socialdemokratiet rettede henvendelse til det radikale venstre om regeringssamarbejde. Et sådant samarbejde måtte som en naturlig forudsætning have haft en anerkendelse af landets udenrigs- og forsvarspolitiske hovedlinie og et aftalt arbejdsprogram. Det radikale venstre mente imidlertid at måtte afslå henvendelsen, hvad vi beklager. Det ville efter vort skøn have været en fordel for det politiske arbejde og til gavn for folkestyrets omdømme, om vi gennem en flertalsregering kunne have sikret stabilitet og arbejdsro fire år frem i tiden. Vi har imidlertid med tilfredshed bemærket os, at der fra radikal side blev tilsagt sagligt samarbejde, hvadenten regeringsforhandlingerne resulterede i en ren venstre-regering eller en socialdemokratisk regering.

En stor del af landets presse har de sidste 14 dage været optaget af en heftig diskussion om ansvaret for det forfærdelige, at landet har fået en socialdemokratisk regering. Vi føler ingen trang til at blande os i slagsmålet. Kun vil jeg fastholde, at begivenhedsforløbet fra 22. til 30. september endnu en gang gendrev myten om, at der skulle være et såkaldt liberalt regeringsdygtigt flertal i denne sal. Trådene mellem de såkaldte liberale partier viste sig at være for tynde. Vi tror da også, at der går langt flere forbindelseslinier mellem vort og det radikale venstres reformprogrammer end mellem sidstnævnte parti og det konservative folkeparti. Hertil knytter vi vore forventninger om, at vi nu går en frugtbar reformperiode i møde, og vi har fuld tillid til, at